

Case studie

Større skala produksjon med utgangspunkt i tradisjoner

Foto: Ioannis Dekolis

Grunnleggende informasjon

Hovedinitiativtaker:

Ioannis Dekolis

Oppstart:

1985

Beliggenhet:

Egnatia, Hellas

Nettsted:

[Facebook-profil](#)

Involverte organisasjoner:

Bonde (bønder)/budeie(r)/gjeter(e)

Totalt areal brukt til transhumans i ha:

200 ha

Eierskap til jorda som brukes til transhumans:

- Areal leid av offentlig(e) landeier(e)

Hovedprodukter:

- Melk
- Kjøtt
- Ull

Innledning

Ioannis Dekolis er president for transhumansbøndene i Epirus. Gården hans har 800 sauer og 30–40 geiter. Da han overtok driften, prøvde han å innføre en rekke forbedringer. I 1986 skaffet han seg for eksempel en elektrisk klippemaskin til dyrene. I 1989 bygde han et melkefjøs i det nedre beiteområdet. Nasjonale programmer har resultert i mindre tiltak som har forbedret forholdene (steder for vanning, fôringsautomater, leskur, osv.), men det trengs mer. I løpet av de siste årene har det europeiske Medinaprogrammet opprettet en ostefabrikk i landsbyen Baltuma.

Situasjon før oppstart/endring/videreføring

Gården ble etablert av Ioannis Dekolis oldeforeldre i 1913. Senere fortsatte hele familien med transhumans. I alle disse årene har de oppholdt seg i de samme vinter- og sommerområdene. Familien bodde i hytter frem til 1964. I 1964 bygde prefekturet hus til bøndene i høylandet. Ioannis Dekolis har videregående utdanning uten noen spesialisering. Kunnskapen hans er erfaringsbasert og går i arv fra generasjon til generasjon.

Beskrivelse av bedriften

Landskapstyper

Corine Land Cover-kategorisering og -koder:

- Grass og urterik mark (321)
- Sparsomt vegetert areal (333)
- Hei og lyngmark (322)

Dyrearter/raser

Ioannis Dekolis har en autokton rase som heter 'Karamanika-Katsika'.

Flyttemønstre

Turen er til fots og tar 5–6 timer. Den starter i landsbyen Baltouma på 474 moh. og går til Peristeri-regionen i Lakmos-fjellene på over 1900 moh.

Samarbeid

Melken selges til melkeindustrien Dodoni, som er den største i Epirus.

Markeder/produktsalg

Produktet selges til foredlingsindustrien.

Utfordringer for å opprettholde driften

I løpet av de siste tiårene har albanske arbeidere bidratt til å opprettholde transhumans. Etter den økonomiske krisen vendte de dessverre tilbake til hjemlandet eller gikk over til andre yrker. Dermed er det mangel på gjeterne. Nedlegging av transhumans skaper problemer for beitemarkene, ettersom arealbruken og vegetasjonsdekket har endret seg. Det biologiske mangfoldet på beitemarkene er redusert, og det er også blitt betydelig færre ønskelige plantearter. I tillegg er veinettet i dårlig stand og ødelegger bondens biler (mekaniske deler). Bonden har behov for en forvaltningsplan for beiteområdet og en vei av bedre kvalitet for å kunne transportere produktene raskere. De siste årene har bøndene brukt utenlandske raser som Lacaune, som er mye mer effektive enn de lokale rasene. Denne endringen skaper bekymring blant oppdretterne, som er usikre på om de bør bytte rase for å øke produksjonen eller bevare de lokale rasene. Å gi flere insentiver og subsidier til bevaring av lokale raser vil sannsynligvis bidra til å bevare dem.

Bonde med tradisjonelle klær. Foto: Ioannis Dekolis

Avgjørelser

Begrunnelse

Ioanni Dekolis vokste opp med transhumans fra han var liten. Han liker naturen og fjellene, elsker dyrene og landsbyen sin, og bestemte seg for å satse på dette yrket. Hovedgrunnen for å drive med transhumans er den økonomiske fortjenesten.

Valg av dyreart/rase

Ioannis Dekolis skal beholde den lokale rasen slik faren og bestefaren hans gjorde, selv om den ikke produserer like mye som utenlandske raser. Han mener at den lokale rasen er bedre tilpasset miljøet.

Valg av produksjonssystemet

Produksjonssystemet er forskjellig gjennom året. Det er semi-ekstensivt i vinterhalvåret, mens det er ekstensivt om sommeren når dyrene dekker forbeholdet ved å beite.

Diversifisering av virksomheten/inntekt

Husdyrhold er hovedinntektskilden. En måte å øke inntektene på er å ta imot besøkende. Å åpne gården for publikum forutsetter imidlertid et godt veinett og fasiliteter for besøkende (hus, osv.).

Multifunksjonelle aspekter

Ioanni Dekolis er klar over at transhumans har en positiv påvirkning på det biologiske mangfoldet i landskapet, og han prøver å opprettholde bærekraften. Han prøver å ikke forstyrre miljøet nevneverdig med alle sine handlinger og små inngrep. Han er imidlertid opptatt av at bøndenes arbeid må fremmes. Folk må lære om bøndenes arbeid og hvor mye det bidrar til å opprettholde det biologiske mangfoldet. Hvis det ikke finnes beitedyr, vil leveområder til ville dyr bli redusert, antall brann vil øke, og balansen i økosystemet vil bli forstyrret.

Husdyr på fjellbeite. Foto: Ioannis Dekolis

Beitelandskap i solnedgang. Foto: Ioannis Dekolis

Opplæring/ferdigheter for å etablere virksomheten

Det ble etablert et samarbeid med det franske nettverket for transhumansutøvere for å utveksle synspunkter om yrket. Dessverre finnes det ingen mulighet for opplæring, ettersom relevante instanser ikke har en passende organisasjon.

Veien videre

Ioannis Dekolis har planer om å redusere antall dyr, opprette et lite ysteri for å utnytte melkeproduksjonen selv og lage produkter av høy kvalitet. Sønnen er agronom-zootekniker og vil videreføre familietradisjonen. Han vurderer å selge produktene selv på gården. Samtidig vurderer han å gjøre gården tilgjengelig for besøkende. Besøkende kan få opplæring i tradisjonelle teknikker for osteproduksjon.

Sitat og anbefaling fra initiativtakeren

Gjør noe bra for miljøet, og ta vare på miljøet og dets flora og fauna. Det bør være til fortjeneste for husdyrbøndene fordi de produserer produkter av høy kvalitet. Disse produktene bør ha en høyere pris.

Å drive med transhumans er en svært tøff jobb, og bøndene bør vurdere grundig om de skal drive med transhumans. Hvis de har noen som er kjent med jobben, er det lettere å komme i gang. Siden det nesten ikke finnes noe hjelp fra staten, bør de ha kunnskap til å håndtere de daglige utfordringene knyttet til dyr, avl, beite, osv. Men, hvis man er glad i livet og naturen, kan man kanskje lykkes om man får riktig hjelp.